

WARSZTATY PROJEKTOWE NA OPRACOWANIE PROGRAMU PRZEMIAN W SFERZE GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ NA WSKAZANYM OBSZARZE PRAGI PÓŁNOC

WSTĘP

„Tu jest prawdziwa Warszawa”¹ - mówią o Pradze jej mieszkańcy.

Zwarta, kwartałowa zabudowa, budynki, detale architektoniczne będące świadkami wojen, wąskie, intymne uliczki, małe sklepiki z kolorowymi okiennicami powodują, że wielu z nas kocha Pragę za taką, jaką jest. Tam mieszka największa liczba rdzennych mieszkańców miasta, którzy są bardzo silnie związani z dzielnicą. Wychowanie od pokoleń, często w jednej kamienicy, w jednym mieszkaniu powoduje, że poczucie tożsamości z tą częścią miasta jest ogromna.

Ten słyszany zewsząd postulat „żeby nie zmieniać charakteru”² to częściej sentymentalna chęć powrotu do czasów, w których bazar przy Targowej tętnił życiem a Praga była zagłębiem produkcyjnym stolicy, niż pozostawienie dzielnicy w obecnym stanie. Bo świadomość ogromnej potrzeby radykalnych zmian jest wśród mieszkańców powszechna.

Przygotowując się do przygotowania koncepcji Ekosystem Praga bazowałyśmy na następujących tezach:

- Praga Północ ma swój niepowtarzalny charakter (na który składają się min. historyczna zabudowa, bazar, małe punkty usług rzemieślniczych).
- to, co określa jej charakter niszczeje lub zanika
- ma niezwykle turystyczny potencjał
- to miejsce na eksperymenty urbanistyczne
- ogromną siłą dzielnicy są jej mieszkańcy, a to ich się często zaniedbuje i stygmatyzuje, zalewając działaniami animacyjnymi pomija ich główne problemy.

Nasz projekt chciałyśmy przede wszystkim oprzeć na istniejących potencjałach, zamieniać każdą energię w pozytywną zmianę. Szukając rozwiązań niestandardowych, eksperymentować. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że warto nasze propozycje przedstawić do konsultacji samym mieszkańcom oraz ujednolicić wszystkie podejmowane działania dotyczące planowania przyszłości Pragi.

¹ Cytat z wypowiedzi jednego z mieszkańców Pragi podczas spaceru badawczego z dn. 09.06.2014

² Cytat z wypowiedzi jednej z mieszkank Pragi podczas spotkania „Twarze Różycy” z dn. 12.06.2014

PRZED STARTEM

Przed przystąpieniem do opracowywania Programu Przemian nasz zespół przeprowadził na terenie Pragi Północ trzy spacerory badawcze oraz badanie jakościowe na dwunastu osobach.

Celem naszych badań było weryfikacja naszych tez oraz poznanie bieżących problemów mieszkańców.

Najważniejsze problemy/ procesy zachodzące na omawianym terenie to:

- zwiększająca się liczba pustostanów
- wysoka stopa bezrobocia
- patologia
- alkoholizm, narkomania
- brak przyjaznej przestrzeni publicznej
- zaniedbana zieleń lub jej brak na podwórkach
- dzieci ulicy
- niski poziom jakości życia w kamienicach (brak CO, toalet)
- kamienice, które są w złym stanie technicznym (np. sypiący się tynk, budynki grożące zawaleniem)

Trzy spacerory badawcze:

- zapoznanie się dokładne z terenem (zapis skojarzeń, mapy mentalne)
- praca z mapą – mapowanie miejsc charakterystycznych, pustostanów, usług funkcjonujących oraz śladów po wcześniejszych usługach/sklepach
- dokumentacja filmowa: rozmów z mieszkańcami
- dokumentacja zdjęciowa: miejsc, obszarów, które są dla nas szczególnie ważne do analizy
- dokumentacja audio

Przeprowadzone analizy podczas spaceru badawczego:

- natężenie hałasu
- natężenie ruchu samochodowego
- stan zieleni
- rozmieszczenie miejsc gdzie mieszkańcy spędzają swój wolny czas
- rozmieszczenie placów zabaw
- ilość i stan parkingów
- mała architektura
- jakie są funkcje poszczególnych miejsc
- kto dominuje w przestrzeni obszaru, jakie podejmuje działania

Dodatkowo obserwacja metodami *Project for Public Spaces*:

- zwrócenie uwagi na wydeptane ścieżki,
- analiza miejsc „zużytych”,
- tras osób przechodzących przez interesujący nas teren

Badanie jakościowe: rozmowy przeprowadzone na terenie Pragi Północ z dziesięcioma losowo wybranymi osobami oraz z dwiema osobami wybranymi celowo: pracownicy pobliskich zakładów pracy.

Zebrana wiedza z terenowych ekspedycji wraz z materiałem zastanym pomogła nam opracować program odnowy Pragi Północ, który oparty jest na następujących założeniach:

- wykorzystanie potencjału dzielnicy
- tworzenie lokalnych centrów
- idea zrównoważonego rozwoju
- stworzenie sieci połączeń pomiędzy różnorodnymi obszarami/ funkcjami
- stworzenie nowych zieleńców dostosowanych do różnych grup wiekowych
- docenienie charakterystycznych walorów dzielnicy
- nadanie nowego charakteru miejsc/obszarów, które były niezagospodarowane, albo funkcjonowały nieprawidłowo

Analizując teren warsztatowy Pragi Północ starałyśmy się poruszać cztery najważniejsze sfery:

- przestrzenną (w tym komunikację i ruch)
- społeczną
- polityki lokalowej
- ekonomiczną

we wspólnych zależnościach.

W kolejnych częściach opracowania przedstawiamy najważniejsze tematy, które zostały przez nas analizowane. Opracowanie zawiera opis danego problemu/ zagadnienia wraz propozycją zmiany uwzględniając ramy czasowe oraz finansowanie nowych rozwiązań.

PRZESTRZEŃ

CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARÓW

Analizowany przez nas teren został podzielony na podobszary, które charakteryzują się daną cechą/funkcją, bądź dostrzegamy tam potencjał, który może przyczynić się do rozwoju tego regionu dzielnicy. Podział uwzględnia obiekty, które funkcjonują na tym terenie lub które mogą powstać w ramach naszej koncepcji. Wytypowane zostały następujące obszary opisane hasłami:

- fachowcy, rzemieślnicy
- praca streetworkerów
- turystyka
- handel
- zdrowie i ekologia
- administracja

OPIS POSZCZEGÓLNYCH PODOBSZARÓW

FACHOWCY

Naszym postulatem jest stworzenie zagłębia fachowców, z możliwością douczania się lub stworzenia miejsca pracy; wsparcie zawodów ginących; docenienie rangi limitowanych produktów, wytwarzanych ręcznie; stworzenie szkoły rzemiosła, jako marki Pragi; wytwarzanie produktów eksportowych; stworzenie banku fachowców; zachęcanie do edukacji grup wykluczonych; stworzenie nowych perspektyw zawodowych „fach w rękach”; wytworzenie łańcucha powiązań pomiędzy drobnymi przedsiębiorcami, miejscami zbytu usług/produktów.

STREETWORKERZY

Wsparcie społeczności lokalnych w rozwiązywaniu problemów przez sieć współpracy z streetworkerami, stworzenie nowego zawodu: gospodarza dzielnicy (opis poniżej), streetworkerzy jako pomost pomiędzy urzędem miasta a mieszkańcami; angażowanie dzieci i młodzieży w lokalne sprawy; aktywizacja dzieci ulicy; streetworker jako osoba zaufana, „spowiednik”; odpowiedzialna za monitorowanie problemów społecznych dzielnicy z możliwością szybkiej reakcji wraz z władzami miasta, monitoring współpracy mieszkańców wraz z organizacjami pozarządowymi, pracownikami socjalnymi, streetworker jako osoba motywująca i zachęcająca do udzielania się w wydarzeniach praskich; streetworker jako doradca zawodowy, osoba o zakresie wiedzy na temat lokalnych miejsc pracy i możliwości uzyskania wsparcia; opiekun miejsc nowopowstających.

TURYSTYKA

Zwrócenie uwagi na istniejące walory dzielnicy takie jak: kapliczki, zabytkowe budynki; poszerzenie świadomości turystów na temat kultury Pragi za pomocą lokalnej tradycyjnej żywności, muzyki, gwary; skierowanie ruchu turystycznego do klubokawiarni, kawiarni, muzeów, galerii oraz punktów gastronomicznych, gdzie np. będzie można lokalne, tradycyjne produkty spożywcze znaleźć w wersji ‘fast’.

HANDEL

Skierowanie mieszkańców Warszawy oraz przyjezdnych do robienia zakupów artykułów lokalnych takich jak: usługi fachowe, lokalna żywność; podtrzymanie „tradycji” funkcjonowania sklepów z określonym asortymentem, np. na ulicy Targowej – sklepy z sukniami ślubnymi; wytwarzanie ulicznego handlu (bazar, targ); wsparcie rozwoju drobnych przedsiębiorstw; lokalizacja startup-ów; stworzenie obszaru zaspakajającego potrzeby mieszkańców, tworzenie nowych miejsc pracy.

EKOLOGIA

cechuje się zmienianiem obszarów zaniedbanych na tereny sprzyjające rekreacji na świeżym powietrzu; sprzyjające wytwarzaniu pozytywnych nawyków prozdrowotnych; aktywizująca ruchowo; ułatwiająca uprawianie sportów na świeżym powietrzu czy uprawianie warzyw.

ADMINISTRACJA

Obszar skupiający ważne instytucje decyzyjne, tj: departamenty, kurię, Urząd Dzielnicy, dom kultury, radio lokalne etc.

CZYM SĄ LOKALNE CENTRA?

Na terenie Pragi można zaobserwować wiele miejsc spotkań mieszkańców. Dziela się tam oni swoimi problemami oraz troskami życia codziennego. Miejsca te wzmacniają więzi społeczne. Zdarza się, że zgrupowaniom towarzyszą zachowania patologiczne np. nadmierne spożywanie napojów alkoholowych. Warto zwrócić uwagę na fakt, że jedną z przyczyn takich zachowań jest brak odpowiedniej oferty lub jej niedostosowania do potrzeb mieszkańców.

Nasza koncepcja zakłada stworzenie miejsc spędzania wolnego czasu w sposób aktywny, inny niż do tej pory. Miejscom spotkań mieszkańców nadajemy charakter i funkcję oraz wyposażamy w małą architekturę tj.: ławki, kosze na śmieci, oświetlenie zewnętrzne.

Lokalne Centra są wytwarzane w miejscach:

- ważnych ze względu na funkcje usługowe/handlowe, np. bazy, miejsca pracy, przedsiębiorstwa
- pełniących ważne funkcje publiczne/społeczne, np. świetlice środowiskowe, szkoła streetworkerów, domy kultury, ogród społecznościowy
- będących w pełni wyposażoną przestrzenią publiczną np. zieleńce, place zabaw, skwery

Chcemy by każdy użytkownik miał dostęp do najważniejszych informacji na temat dzielnicy, wydarzeń, dlatego lokalne centra prócz indywidualnego charakteru zawierają tablice informacyjne oraz strefę miejskiego WI-FI. Podnoszenie standardu społecznie pożądanym miejsc ma za zadanie zwiększenia świadomości wśród mieszkańców na temat dzielnicy i zachodzących w niej zmianach.

Chcemy „zaszczepić” w społecznościach lokalnych myślenie na temat pozytywnych zmian. Zmian, z których mieszkańcy nie są wykluczani.

W naszej koncepcji przedstawiono dziewięć lokalnych centrów.

Funkcje je tworzące pełnią rolę „pozytywnego epicentrum”, w którym użytkownicy mogą zaspokoić swoje konkretne potrzeby towarzyskie, informacyjne. Są to miejsca ogólnodostępne, takie jak:

- kampus szkoły fachów praskich
- przestrzeń coworkingu na ul. Stalowej
- przestrzeń targowa na ul. Czyszowej
- świetlica środowiskowa wraz z przestrzenią ulicy Małej
- Pałacyk Konopackiego – dom kultury wraz ze szkołą streetworkerów
- przedsiębiorstwa przy ulicy Wileńskiej
- Bazar Różyckiego
- ogród społecznościowy
- łaźnia miejska wraz z kompleksem sportowym

UWAGA: Istotnym elementem każdego nowopowstałego centrum na terenie Pragi jest jej dodatkowy program skierowany ku lokalnym społecznościom

LOKALNE CENTRA

EPICENTRUM	LOKALIZACJA	ODDZIAŁYWANIE
kampus Szkoły Fachów Praskich	Szwedzka róg Stalowej	otwarta przestrzeń zielona oraz przestrzeń ekspozycyjna towarzyszą obiektom nowej szkole zawodowej PRACA: Możliwość edukacji; nabycia fachu; aranżacja terenów zniszczonych, zaniedbanych; docenienie zawodów, które funkcjonują od lat na terenie Pragi; zwrócenie uwagi na potencjał zawodów ginących; sieciowanie fachowców w celu wytworzenia dobrej jakości rzemiosła, które może być produktem sprzedawanym dla turystów. Spójność wizerunkowa Pragi – bliskość stacji metra „Szwedzka Kampus”
przestrzeń coworkingu	Stalowa	SIECIOWANIE UMIEJĘTNOŚCI/INKUBATOR: Możliwość pracy na kreatywnym obszarze Pragi, nawiązywanie lokalnych kontaktów
przestrzeń targowa	Czynszowa	HANDEL: Możliwość kupienia towarów wytwarzanych przez rolników (np. z obszarów Radzymina) lub mieszkańców dzielnicy; tereny sprzyjające wymianie lokalnych informacji
światlica środowiskowa	Mała	AKTYWNE FORMY SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU: Możliwość uczestniczenia w zajęciach organizowanych przez światlicę; spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu przez dzieci, młodzież, dorosłych; edukacja przez sport; nadanie nowej funkcji ulicy przyczyni się do zwiększenia poczucia przynależności do lokalnej grupy mieszkańców; praca na rzecz dobra wspólnego poprzez bycie odpowiedzialnym za okoliczne podwórka; stworzenie festiwalu street artu wraz z mieszkańcami może uczynić ulicę miejscem wartym zobaczenia
Dom kultury ze szkołą streetworkerów	Pałac Konopackiego	EDUKACJA: Dom kultury: oferta dla dzieci i młodzieży, miejsce gdzie można uzyskać wsparcie, odrabiać lekcje, duża oferta zajęć darmowych dla najuboższych mieszkańców Pragi, aranżacja ogrodu i terenu zielonego razem z mieszkańcami wzmocni więzi i poczucie odpowiedzialności lokalnej; Szkoła streetworkerów: zapewni nowe miejsca pracy; możliwość odbycia kursów na stanowisko gospodarza dzielnicy, lokalnego aktywistę, lokalnego lidera społeczności; sieciowanie ludzi zaangażowanych społecznie; miejsce warsztatowe dla mieszkańców Pragi na tematy najbardziej nurtujące mieszkańców; wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe, wsparcie terapeutów, pracowników socjalnych
Przedsiębiorstwa	Wileńska	BIZNES: nowe miejsca pracy; sieciowanie fachowców z dzielnicy; możliwość wynajmowania pracowników; wytwarzanie lokalnych limitowanych towarów; praca bazująca na tradycyjnych metodach
Bazar Różyckiego	Targowa	HANDEL: podtrzymanie ważnej lokalnej tradycji robienia zakupów na targowisku; sprzedaż produktów wyrabianych na terenie Pragi, lokalnej żywności; miejsce wymiany ważnych informacji lokalnych

LOKALNE CENTRA

EPICENTRUM	LOKALIZACJA	ODDZIAŁYWANIE
Ogród połecznościowy	Brzeska	ZDROWIE: praca na świeżym powietrzu; nauka uprawy owoców i warzyw; mieszkańcy zaangażowani w prace w ogrodzie mają możliwość handlowania żywnością; każda osoba pracująca w ogrodzie może otrzymać przydział wyprodukowanych przez siebie owoców i warzyw; edukacja proekologiczna; nadanie nowego znaczenia terenom
Łaźnia miejska wraz z kompleksem sportowym	Brzeska	SPORT/HIGIENA: Boiska: aktywne spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu; możliwość rozładowania negatywnego napięcia przez sport; nawiązanie nowych więzi; nauka zdrowej rywalizacji; doszkalanie umiejętności sportowych ŁAŹNIA: miejsce spotkań mieszkańców, zwiększenie standardu życia osób, które nie mają możliwości korzystać z pryszniców, dostosowanie łaźni do potrzeb osób niepełnosprawnych, schorowanych

Wymogi, jakie powinny spełniać centra lokalne:

- dostępność
- zróżnicowana forma (nadanie każdemu z nich odrębnego charakteru)
- bezpieczeństwo (widoczność, oświetlenie zewnętrzne)
- wielofunkcyjność (podczas wprowadzania funkcji dominującej skierowanej
np. do przyjezdnych wprowadzamy elementy dodatkowe, z których mogą korzystać mieszkańcy)

Centrum to miejsce spotkań, wymiany (informacji, dóbr, usług), miejsce do obserwacji, gdzie każdy użytkownik przestrzeni może aktywnie spędzić czas. To miejsca z określonymi/jasnymi zasadami: co jest możliwe i dozwolone.

ELEMENTY MIĘKKIEJ URBANISTYKI

Praga wymaga dużych nakładów finansowych, podejmując działania rewitalizacyjne ważne jest przeznaczanie funduszy w obszary, które najbardziej tego potrzebują. By pobudzić społeczność lokalną oraz wykorzystać drzemiący potencjał Pragi warto podejmować próby i wprowadzać nowe rozwiązania urbanistyczne. Eksperymentując z przestrzenią oraz sprawdzając czy mieszkańcy akceptują zmiany, czy są nimi zainteresowani proponujemy wprowadzać w niektórych obszarach tymczasowe zmiany, nadanie nowych funkcji. Tymczasowość jest tu atutem pod względem ryzyka, natomiast należy zauważyć, że

- trzeba określić ramy czasowe tak, aby eksperymentalne rozwiązanie miało szansę rozwoju
- należy tworzyć możliwości przekształcania działań tymczasowych w stałe.

finansowanie:

Miękka urbanistyka zmniejsza ryzyko finansowe w związku z czym proponujemy włączenie do tego rodzaju działań następujące instytucje:

- m.st Warszawa: konkursy, granty
- artyści, architekci, instytucje kultury: promocja Pragi jako miejsca w Europie, do którego warto przyjeżdżać
- sponsoring dużych koncernów
- współpraca korporacji w ramach CSR

ramy czasowe:

Działania miękkiej urbanistyki mogłoby przebiegać wieloetapowo w zależności od zasobów finansowych. Ważne jest by proces zmian przestrzeni był ciągły. Kiedy jedna interwencja w przestrzeni się kończy, kolejna powinna być już planowana.

wykonawcy:

- niezależni artyści
- organizacje pozarządowe
- mieszkańcy Pragi wraz z gospodarzami
- użytkownicy pobliskiego domu kultury: Pałac Konopackiego
- uczniowie wraz z nauczycielami ze Szkoły Fachów Praskich

projektowane interwencje:

- Stalowa - pustostan po dawnej cukierni adaptowany na centrum coworkingu,
- stworzenie platformy wymiany informacji i współpracy projektantów i rzemieślników przy Konopackiej
- tymczasowe uliczne targowiska - pojawiające się w różnych lokalizacjach np. w formie święta ulic, z możliwością zamknięcia ruchu kołowego ulicy na jeden dzień (w przypadku rozpatrywania możliwości zamknięcia np. ul. Ząbkowskiej dla ruchu kołowego będzie to stworzenie okazji do "wypróbowania" zmiany jej charakteru i funkcjonowania)

SZKOLNICTWO

Wg statystyk poziom szkolnictwa na Pradze Północ jako najniższy w stolicy. Bieda, bezrobocie rodziców, patologie w rodzinie z pewnością przyczyniają się do tego, jednak z naszej analizy wynika, że liczba ośrodków szkolnych, a szczególnie przedszkolnych na tym terenie jest zdecydowanie niewystarczająca.

Na podstawie przeprowadzanych wywiadów można wysnuć tezę, że w klasach jest zbyt dużo dzieci, brakuje miejsca i ciekawej oferty zajęć pozalekcyjnych. Dlatego jednym z naszych głównych postulatów jest wprowadzenie kolejnych publicznych ośrodków - szkoły podstawowej na terenie przyległym do nowo powstającego obszaru Portu Praskiego (celowe zaznaczenie potrzeby "mieszania" dzieci z różnych środowisk) i przedszkola ze żłobkiem na ul. Małej (na tym obszarze najbardziej ich brakuje) jako punkt startowy niezbędnych zmian.

Dodatkowo należy pamiętać o wspieraniu już istniejących placówek, w których dzieci powinny mieć możliwość zajęć pozaszkolnych (w tym sportowych), dostępu do zatrudnionego na pełen etat pedagoga i pielęgniarki (profilaktyka i edukacja prozdrowotna, edukacja seksualna).

Stałym działaniem wspierającym placówki oświatowe w dbałość o rozwój dzieci są świetlice środowiskowe oraz praca streetworkerów zapewniająca najmłodszym stałą możliwość aktywności i przekuwania dziecięcej energii w działania pozytywne i rozwijające.

Kolejną potrzebą jest udostępnienie i otwieranie boisk szkolnych z możliwością ew. wypożyczenia sprzętu sportowego.

Dodatkowo jednym z naszych głównych założeń jest wprowadzenie zespołu szkół zawodowych. Uważamy za istotne tworzenie dobrych szkół zawodów technicznych, budowlanych i rzemieślniczych. Naszą propozycją - bezpośrednio związaną z utrzymaniem rzemieślniczej tradycji Pragi jest stworzenie Szkoły Fachów Praskich.

SZKOŁA FACHÓW PRASKICH

założenie: Nowa instytucja państwowa na terenie Pragi skierowana zarówno do młodych ludzi jak i starszych. Osoby posiadające małe zakłady i fach w rękach (zegarmistrz, krawiec, rymarz etc.) mogą stać się nauczycielami młodych ludzi szukających pracy, potrzebujących nie tylko zawodu ale i podstaw przedsiębiorczości oraz platformy kontaktu z firmami i projektantami potrzebujących tego typu pracowników i współpracowników. Dzięki temu stare, ginące fache mogłyby otrzymać drugie życie.

Nowa instytucja zwierałaby zestaw wiedzy na temat takich zawodów jak:

krawiec
szewc
złotnik, ludwisarz
stolarz
garncarz
zegarmistrz
introligator
rymarz

O ile znajomość rzemiosła pozwala na wykonywania prostych usług np. naprawczych tak dopiero w połączeniu z projektowaniem przedmiotu (mebla, ubioru, biżuterii etc.) takie zawody nabierają niezwykłego charakteru, a ich znajomość poszerza horyzonty.

Szczególnie korzystna byłaby tu ścisła relacja (np. we wspólnej współpracy warsztatowej, udostępniania przestrzeni, wykładów, organizowania praktyk i wyjazdów) z Akademią Sztuk Pięknych (szczególnie kierunki takie jak: wzornictwo przemysłowe, grafika, ceramika, rzeźba).

Nowe kierunki mogłyby być bardzo atrakcyjne dla ludzi z wyższym wykształceniem (np po architekturze, czy ASP) natomiast dla młodych bezrobotnych osób są przepustką do nowego życia zawodowego. Szkoła miałaby charakter wieczorowy z możliwością prowadzenia warsztatów doszkalających. Uczniowie -przyszli fachowcy mogliby wychodzić ze swoimi umiejętnościami w przestrzeń dzielnicy. Dodatkowo w szkole znajdowałby się Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, w którym młodzi fachowcy mogliby promować siebie i swoje umiejętności, uczyć się przedsiębiorczości oraz przestrzeń ekspozycyjna, która z jednej strony czyniłaby atrakcyjniejszym ogólnodostępny teren przed kampusem, z drugiej mogłaby promować uczniów swojej szkoły.

OGRÓD SPOŁECZNOŚCIOWY

założenie:

Ogród społeczny jako nowe miejsce tętniące nowym życiem, nową energią. Mieszkańcy wraz z organizacjami pozarządowymi, gospodarzami, streetworkerami oraz rzemieślnikami wspólnie zmieniają ulicę Brzeską. Ogród społecznościowy to miejsce, gdzie ludzie wspólnie mogą spędzać czas wolny na pracy i edukacji ekologicznej, prozdrowotnej (wg raportu dot. zdrowia w Warszawie, na ulicy Brzeskiej mieszka największa liczba osób chorujących na gruźlicę).

Wspólnie uzyskane plony będzie można rozdysponować wśród mieszkańców, którzy pracowali na terenie ogrodu. Po upływie czasu i wyłonieniu grupy najbardziej aktywnych mieszkańców, będzie możliwość sprzedawania swoich plonów na terenie pobliskiego Bazaru Różyckiego. Przez upiększanie okolicy kwiatami, satysfakcji z rosnących plonów, zagospodarowania terenu dla siebie i innych, mieszkańcy pragi mogą nauczyć się odpowiedzialnego biznesu, nowej formy spędzania wolnego czasu oraz dbania o najbliższą okolicę. Poznanie tajemnic sztuki ogrodowej to ceniona umiejętność w dzisiejszych czasach, aktualnie w miastach panuje moda na miejskie ogrodnictwo. Jest to idealny pomysł na rozproszenie działań eksperymentalnych, testowych (tymczasowych) na pozostałych niezagospodarowanych terenach. Natomiast nabyte umiejętności i wiedzę można wykorzystywać dla własnych potrzeb, własnego ogrodu przed kamienicą.

Założeniem jest, by działania były inicjowane przez organizacje pozarządowe, które z czasem oddają inicjatywę w ręce wykwalifikowanych już mieszkańców.

Do etapu współtworzenia można również zaprosić Szkołę Wyższą Gospodarstwa Wiejskiego, która mogłaby przeprowadzać tam zajęcia terenowe lub przeprowadzać praktyki.

finansowanie:

forma testowa może być finansowana ze środków na promocję zdrowia - granty dla organizacji pozarządowych; kolejne działania mogą być sponzorowane przez większe koncerny lekowe lub ministerstwo.

ramy czasowe:

wieloetapowość

1 etap: budowa szklarni wraz z zapleczem socjalnym i miejscem na przechowywanie niezbędnego sprzętu, wraz z salami gdzie mogą odbywać się warsztaty dla mieszkańców

Pragi prowadzone przez specjalistów z NGO, SGGW, pasjonatów

2 etap: budowa pozostałej części ogrodu: tarasów pod uprawy, kontynuacja działań gospodarzy zachęcających mieszkańców do pracy, udzielania się w ogrodzie.

Rozpoczęcie sprzedaży upraw przez mieszkańców na terenie Bazaru Różyckiego.

3 etap: zmniejszanie kontroli organizacji pozarządowych i gospodarzy, większe zaangażowanie mieszkańców. Analiza okolicznych terenów w celu założenia kolejnych ogrodów społecznościowych.

wykonawcy:

m.st Warszawy, gospodarze, organizacje pozarządowe, mieszkańcy, architekci krajozazu, studenci SGGW

ŁAŹNIA MIEJSKA

W wielu kamienicach na terenie Pragi łazienki albo są dostępne dla kilku rodzin, albo są bardzo małe i niewygodne dla osób starszych lub niepełnosprawnych. Kamienice wymagają guntownych remontów, doprowadzenia mediów i zwiększenia ilości łazienek, jednak wprowadzenie w życie takich zmian jest procesem kosztownym, a co za tym idzie długotrwałym. Nasz projekt zakłada budowę miejskiej łaźni. W łaźni prócz pryszniców, basenów, może być otwarta pralnia. Cały obiekt jest usytuowany na terenie sportowo - rekreacyjnym tak, po zajęciach sportowych również można było wziąć kąpiel.

finansowanie: m.st Warszawa (PPP)

Dla rodzin ubogich, wielodzietnych lub dla osób niepełnosprawnych, seniorów wstęp byłby tańszy.

SZKOŁA STREETWORKERÓW + DOM KULTURY (PAŁACYK KONOPACKIEGO)

Obie instytucje są porządzane przez mieszkańców. Z jednej strony brakuje placówek, w których dzieci mogłyby spędzać czas wolny, gdzie mogą bezpiecznie bawić się i odrabiać lekcje. Z drugiej strony brakuje na Pradze dużej grupy ekspertów, którzy mieliby umiejętności pracy na tym terenie. W tych dwóch instytucjach mogliby pracować ludzie, kończący szkołę dla streetworkerów. Tam też mogą odbywać się spotkania z gospodarzami Pragi.

Połączenie funkcji jest też bardzo ważnym przekazem dla mieszkańców Pragi, ważne jest by placówki kojarzone były z instytucją, która może dać wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu problemów. Uważamy ponadto, że każda placówka "wspierająca", socjalna oraz administracyjna powinna zatrudniać pracowników "terenowych".

finansowanie: Ministerstwo Kultury / granty UE

BUDOWNICTWO WIELORODZINNE SOCJALNE

Uwzględniając potrzeby mieszkańców postanowiliśmy przedstawić dwie przykładowe lokalizacje zabudowy wielorodzinnej socjalnej.

- Solidarności
- Markowska

Ważnym elementem niwelującym zachowania patologiczne jest wprowadzanie ludzi zagrożonych społecznie w miejsca o zróżnicowanym charakterze. Dzięki czemu osoby wzrastające w takiej okolicy mają możliwość nauczenia się nowych pozytywnych form zachowania, dostrzec nowe wzorce społeczne. Mając to na uwadze proponujemy wybudowanie budynku wielorodzinnego socjalnego w okolicy lokalizacji Al. Solidarności.

Lokalizację drugiego budynku socjalnego argumentujemy bliskością do stacji PKP – dogodnego transportu, w okolicy nowego kompleksu sportowo – rekreacyjnego.

finansowanie: m.st Warszawa

DOGĘSZENIE ZABUDOWY

Mimo zapisów w MPZP dotyczących bardzo mocnego zagęszczenia zabudowy, zdecydowaliśmy się na jedynie miejscowe uzupełnianie pierzei i zachowanie oraz rewitalizację wielu zieleńców pomiędzy budynkami, wprowadzanie tam funkcji otwartych (ogród) i rekreacyjnych tj. działań podnoszących jakość przestrzeni miejskiej. Nowe inwestycje są niezwykle potrzebne Pradze do rozwoju, jednak uważamy za potrzebę pierwszej kolejności - wykorzystanie w pełni istniejącego zasobu lokalowego, rewitalizację historycznych obiektów.

Ponieważ obecnie ze względów ekonomicznych i prawnych burzenie i budowa nowych obiektów jest bardziej opłacalna niż renowacja zabytków, należałoby wprowadzić zmiany ustawodawcze, ulgi podatkowe zachęcające potencjalnych inwestorów do zwrócenia się w stronę zachowywania dziedzictwa.

PLACE ZABAW, SIŁOWNIE MIEJKIE, OTWARTE BOISKA

Na obszarze analizowanym w ramach warsztatów zlokalizowanych jest prawie 20 placów zabaw, z czego większość z nich jest niedostępnych dla dzieci z pobliskich kamienic. Place zabaw występują na terenach przedszkoli lub szkół, które są odgrrodzone. W naszej koncepcji proponujemy otwarcie tych obszarów dla dzieci. Dzięki udostępnianiu terenów rekreacyjnych szkół dzieci będą miały możliwość aktywnego spędzania czasu wolnego na bezpiecznych terenach. Na terenie Pragi Północ większość dzieci bawi się na ulicach lub ruinach kamienic. W miejscach o mniejszym natężeniu zabudowy proponujemy tereny zielone połączone z placami zabaw. Nasza koncepcja bazuje na łączeniu dwóch funkcji: przyrody z urozmaiconą formą terenu. Proponujemy wykorzystywanie naturalnych walorów przyrody, drewna do stworzenia placów zabaw, które mogą pełnić również funkcję zieleńców. Niestandardowe formy placów zabaw podkreślą indywidualny i niepowtarzalny charakter Pragi i będą mogły spełniać potrzeby dzieci, które nie dadzą się wpisać w ramy i schematy typowej karuzeli. Dodatkowo jako element wyposażenia zieleńców i skwerów wprowadzamy elementy siłowni outdoor'owych. Energia, którą cechują się młodzi Prażanie może być przekuta w uprawianie sportu, któremu towarzyszyć będzie zdrowa rywalizacja. Wspominanym już postulatem jest udostępnianie i otwieranie boisk szkolnych z możliwością ew. wypożyczenia sprzętu sportowego.

finansowanie:

grant, pozyskiwanie środków i materiałów od sponsorów

wykonawcy:

mieszkańcy przy wsparciu ngo, architektów i konsultacjach samych zainteresowanych (np. dzieci w przypadku placów zabaw)

PRASKIE KAPLICZKI

to często miejsca na podwórkach kamienic najbardziej zadbane. Praskie kapliczki są ważnym miejscem spotkań mieszkańców, sercem podwórek, elementem sacrum. Wymagają one często renowacji. Naszą propozycją jest współpraca z Kurią Biskupią Warszawsko Praską w celu zbiórki funduszy na materiały do odnowy kapliczek.

wykonawcy:

mieszkańcy przy wsparciu profesjonalnych konserwatorów

SIEĆ ŚCIEŻEK ROWEROWYCH

założenie:

Mieszkańcy Pragi podczas rozmów w ramach spacerów badawczych wielokrotnie odwoływali się do tematyki budowy metra. Stwierdzenie „metro dla przyjezdnych na Pragę, a nie dla mieszkańców” padało wielokrotnie. Trzeba mieć poza celem pieniądze, by korzystać z komunikacji miejskiej. Dogodnym rozwiązaniem jest zwiększenie ilości ścieżek rowerowych na terenie Pragi Północ, uwzględniając również zaplecze składające się z sieci stacji rowerów miejskich. Dzięki temu można w szybki i tani (lub darmowy) sposób pokonać trasę.

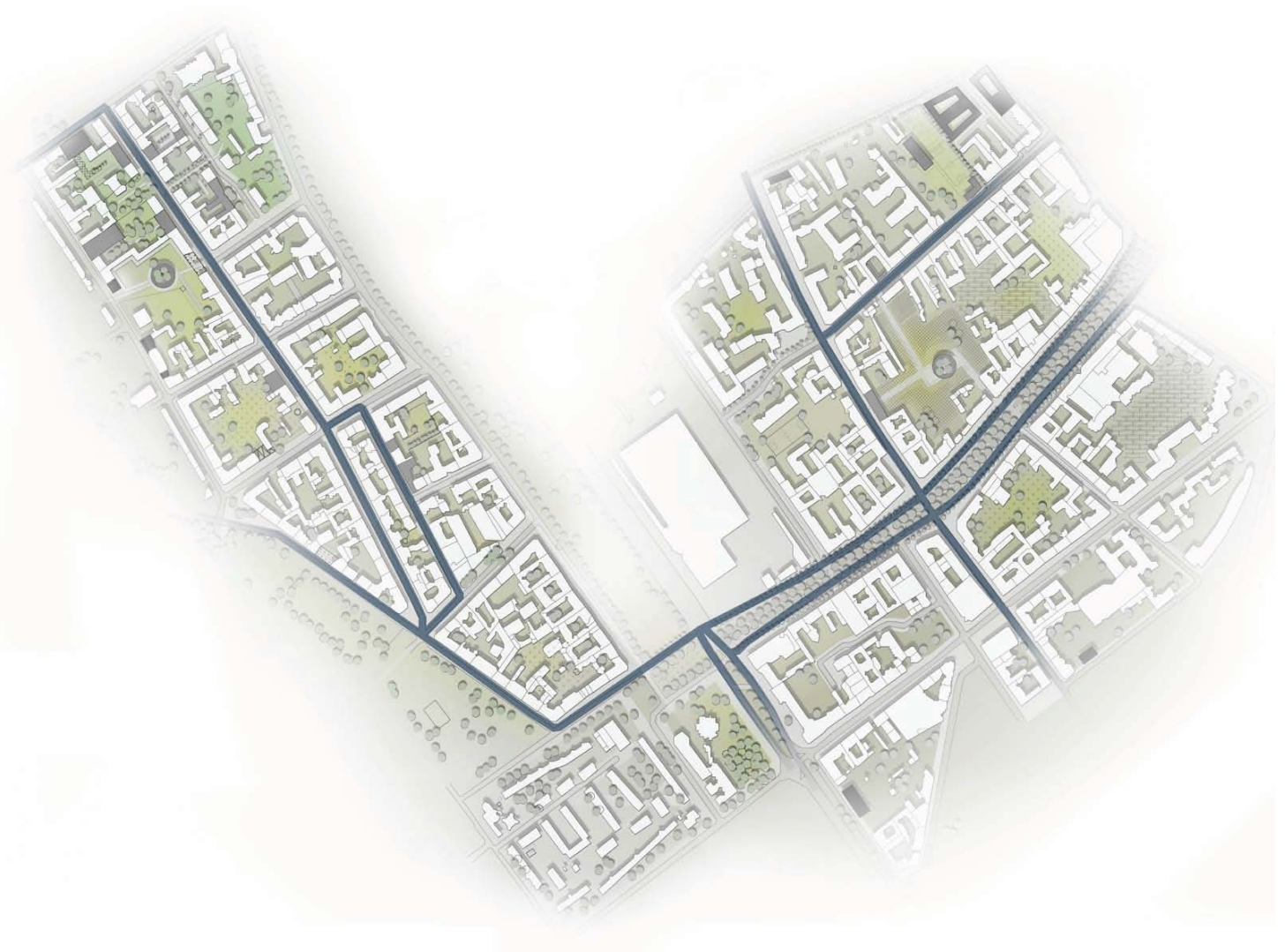
Propozycja rozmieszczenia ścieżek rowerowych przedstawiona jest na poniższym schemacie.

Na ulicy Targowej zostały wprowadzone ścieżki rowerowe po obu stronach ulicy.

Pozostałe trasy są zaprojektowane w okolicy wyznaczonych centrów lokalnych oraz wzdłuż ulic o charakterze turystycznym, nastawionym na przyjezdnych.

finansowanie: m.st Warszawa

wykonawca: m.st Warszawa

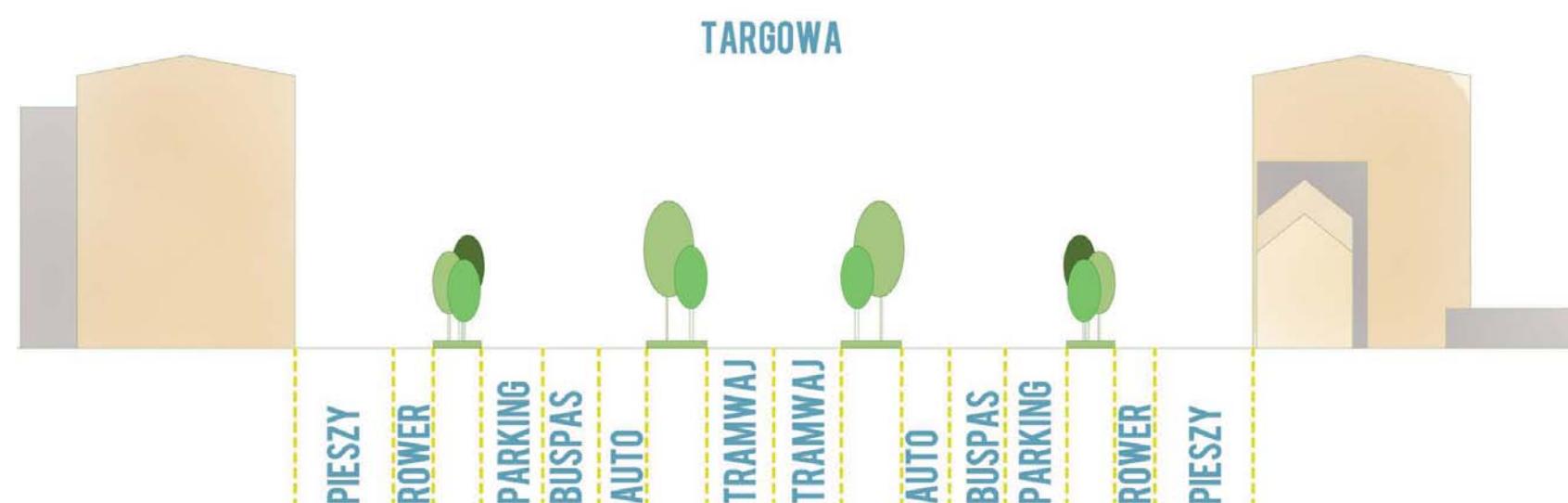
NOWY CHARAKTER ULICY TARGOWEJ

założenie:

Ulica Targowa aktualnie kojarzona jest z dużą ilością placówek bankowych. Podczas 15 minutowego spaceru można naliczyć osiemnaście banków oraz podobną ilość bankomatów. Ulica jest nieprzyjazna, głośna, nie przyciąga swoją atrakcyjnością ofert oraz charakterem. Inspirując się już powstałymi projektami i propozycjami zmian dotyczących komunikacji wzdłuż Targowej proponujemy wprowadzenie przejścia naziemnego na skrzyżowaniu z Ząbkowską (postulat podnoszony przez wielu mieszkańców), przejście piesze na wysokości Bazaru Różyckiego oraz wprowadzenie szpalerów zieleni wzdłuż ulicy oddzielających linie tramwajowe oraz ruch kołowy i pieszy, wprowadzenie buspasów i ścieżek rowerowych, ograniczenie prędkości pojazdów kołowych.

Ważnym elementem naszej propozycji jest wprowadzenie małej architektury np. ławek, stojaków rowerowych. Podkreślenie ruchu pieszego i wprowadzenie zieleni nada ulicy charakter bardziej kameralny (obecnie Targowa ma min. 60m szerokości) może przyczynić się do napływu nowych funkcji pożądanых przez spacerowiczów, osób jeżdżące na rowerach, takich jak: kawiarnie z ogródkami letnimi, sklepy spożywcze, cukiernie itp.

Kolejnym elementem niezbędnym do zrównoważonego rozwoju ulicy i dzielnicy jest dbałość, by nowo powstałe instytucje na Targowej (Muzeum Warszawskiej Pragi, Centrum Kreatywności) miały w swej ofercie (np. edukacyjnej) projekty skierowane nie tylko dla przyjezdnych, turystów, ale i włączały się aktywnie w życie mieszkańców, były ważnym aktorem wśród praskiej społeczności.

KATALOG PRASKI

Dodatkowym postulatem dotyczącym nie tylko ulicy Targowej jest ograniczenie reklam, w tym wielkopowierzchniowych i wprowadzenie i określenie norm dla reklamowania swoich firm i sugerować rozwiązania nadające Pradze indywidualny charakter poprzez np. stosowanie szyldów projektowanych i produkowanych przez lokalnych twórców. Naszą propozycją jest wprowadzenie Katalogu Praskiego, który będzie określał nie tylko normy dla reklam, ale również określał wymagania estetyczne, które winny spełniać rewitalizowane obiekty historyczne od dbania o zachowanie detalu architektonicznego po zestawienie palety barw i wymogów dotyczących elementów małej architektury, mozaik, historycznych posadzek itp.

NOWE FUNKCJE, NOWE OBOWIĄZKI

Istotnym aspektem pełnienia funkcji urzędniczych na Pradze (Rada Dzielnicy, pracownik socjalny, pracownik ZGN) jest bezpośrednia znajomość problematyki miejsca, praca w terenie (wcześniejszy postulat dot. zatrudnienia pracowników "terenowych"), kontakt z mieszkańcami i świadomość ich potrzeb i problemów, uczestniczenie w konsultacjach społecznych, kontakt z organizacjami pozarządowymi i sieciowanie ich działań.

Oprócz powyższych proponujemy dodatkowe stworzenie stanowiska:

GOSPODARZ

założenie: stworzenie nowego zawodu na terenie dzielnicy Praga Północ, wynikająca z potrzeby mieszkańców.

Gospodarz może pełnić funkcję „pomostu”: pomiędzy urzędem, a „ulicą”, połączenie funkcji streetworkera z pracownikiem socjalnym, spowiednikiem, doradcą zawodowym, urzędnikiem. Mieszkańcom brakuje platformy dialogu, który zostanie wysłuchany i przeanalizowany. Chcemy, by gospodarz był wśród ludzi, mieszkańców. Ważne jest stacjonowanie takiej osoby w terenie, którym dana osoba by się zajmowała. Obchody, wizje lokalne, sprawdzanie funkcjonowania poszczególnych terenów takich jak: zieleńce, place zabaw, boiska. Pracownik miałby na celu przedstawiać Urzędowi Maista comiesięczny raport dotyczący przestrzeni publicznej oraz bieżących problemów mieszkańców. Chcemy by była to osoba kojarzona przez mieszkańców, by mieszkańcy wiedzieli gdzie mogą go spotkać by porozmawiać.

Gospodarz to osoba:

- mieszkająca na Pradze (zna doskonale problemy w dzielnicy),
- „półurzędni, półczłowiek” zna prawo oraz umie je zastosować
- która umie zaangażować społeczność lokalną
- wybierana oddolnie, nie z ramienia urzędu lub spośród pracowników socjalnych
- wspierająca współpracę z miastem, pracownikami socjalnymi, radnymi

finansowanie: m.st Warszawa

ramy czasowe: Koncepcja zakłada proces wdrażania zawodu gospodarza. Poczynając od małych obszarów działania. Pierwszym etapem byłoby poinformowanie mieszkańców o ramach i założeniach funkcjonowania pracownika.

wykonawcy: Nasza koncepcja zakłada, że gospodarzem może stać się mieszkaniec, po specjalnym przeszkoleniu w szkole dla streetworkerów.

POLITYKA LOKALOWA

Nasz zespół przeprowadził analizy dotyczące funkcji lokali użytkowych na obszarze objętym projektem (diagram zamieszczony na 1. planszy) mapowanie pustostanów wg danych ZGN (propozycją jest prowadzenie zewnętrznego audytu) oraz analizę własności gruntów. Analizy te pozwoliły na wprowadzanie konkretnych rozwiązań.

Głównym tematem naszej pracy był projekt dotyczący rozlokowanie konkretnych funkcji na ul. Stalowej, której nadajemy charakter (determinowanym głównie zlokalizowaniem tu Szkoły Fachów Praskich) rzemieślniczy, małych punktów usługowych i większych centrów coworkingu, platform sieciowania fachowców z przedsiębiorcami i projektantami.

Starając się zachować atrakcyjność ulicy, jej charakter oraz zapewnić dostęp do podstawowych usług okolicznym mieszkańcom proponujemy (zaprezentowany na mapie obok) zróżnicowany układ funkcji ulicy, na której obok miejsc eksperymentów i inkubatorów znajdzie się miejsce na sklep spożywczy, warzywa i owoce, fryzjera, pasmanterię, kiosk czy bazar.

Rozmieszczenie funkcji podporządkowane jest zasadom mieszania i lokalowania obok siebie różnych grup docelowych (wiekowych, płci, funkcji skierowanych do bardziej i mniej zamożnych klientów).

POLITYKA LOKALOWA

Aby prowadzić skuteczną i spójną politykę lokalową, należy wziąć pod uwagę następujące propozycje:

- nadawać ulicom konkretny charakter - funkcję dominującą, a na ich podstawie tworzyć mapy docelowe z rozlokowaniem funkcji preferowanych
- zminimalizować liczbę lokali przeznaczonych do najmu drogą przetargu, a rozwijać procedury konkursowe
- zmniejszyć dominującą rolę ceny przy wyborze funkcji preferowanych, a stworzyć kwestionariusz, na podstawie którego będzie można ocenić długotrwały skutek obecności danej funkcji na tym terenie
- ustalić maksymalny procent wzrostu cen najmu podczas renegotjacji w sprawie przedłużenia umowy
- umożliwić funkcjom preferowanym wynajem na dłuższy okres
- rewitalizować ze środków własnych i pozyskanych zewnętrznie lokale w złym stanie technicznym, część doprowadzać do stanu białego montażu
- informacje o możliwościach najmu na warunkach preferencyjnych (np. "lokal na kulturę") powinny być szerzej promowane (np. na lokalnych tablicach informacyjnych)

CHWILOWE ZAGOSPODAROWANIE PUSTOSTANÓW

"Otwarcie pustostanów", których nikt w danym miesiącu nie chce wynająć dla artystów. Tworzenie tymczasowych galerii w pustostanach jest formą wprowadzania przechodniów w nowy stan. Dodatkowo puste witryny zamieniają się w mini galerie - atrakcyjniejsze niż na codzień witryny zachęcają przechodniów do zatrzymania się lub do zastanowienia się nad wynajmem lokalu. Taki sposób zagospodarowania pustych witryn realizowany był na ulicy Piotrkowskiej w Łodzi. (Projekt mógłby być inicjowany przez ZGN w celu zwrócenia uwagi na konkretne lokalizacje, proces zapraszania potencjalnych najemców).

PARTYCYPACJA

Prowadzenie akcji wlepek "Co chciałbyś, aby tu powstało?" bada potrzeby mieszkańców, a jej wyniki mogą być włączone w politykę lokalową ulic, listę funkcji preferowanych.

SKLEPY Z ALKOHOLEM

są jedną z funkcji niepożądanych. Sami mieszkańcy uskarżają się na ich ilość, twierdząc, że bardziej generują popyt niż są na niego odpowiedzią. Naszym postulatem jest wyznaczenie promienia, na którym może znaleźć się określona liczba sklepów monopolowych oraz spożywczych z działem z napojami alkoholowymi tak, by ich liczba malała.

DODATKOWE UWAGI

PRZEKSZTAŁCANIE AKCJI TYMCZASOWYCH W DZIAŁANIA STAŁE:

Uważamy za istotne wprowadzenie możliwości finansowania przez miasto kontynuacji tymczasowych projektów społecznych - lub jej elementów (realizowanych dzięki grantom), które zyskają społeczną aprobatę (np. do rozpatrzenia po zgłaszanych przez mieszkańców wnioskach)

SIECIOWANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH,

które realizują swoje działania na terenie Pragi w celu stworzenia jednego projektu w roku budżetowym, który uzupełniałby się nawzajem. Dzięki temu Praga byłaby „animowana” na różnych płaszczyznach.

PRZEDSIĘBIORCY

Realne korzyści dla przedsiębiorców zatrudniających osoby z grup wykluczonych (osoby z niepełnosprawnością, od lat zarejestrowanych jako bezrobotne, imigrantów)

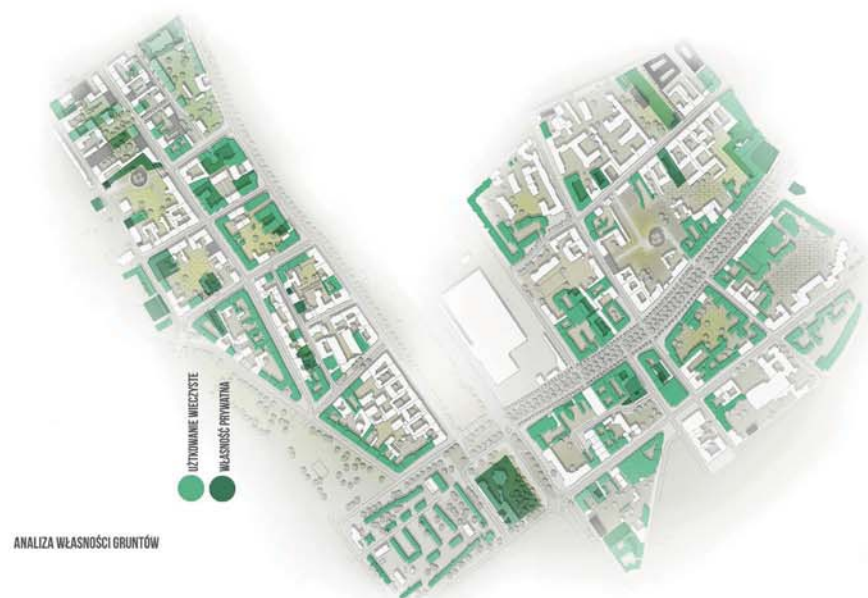
MONITOROWANIE I WDRAŻANIE PROCESÓW

Nasza koncepcja zawiera wiele miejsc sprzyjających rozwojowi społecznej odpowiedzialności. Na terenie Pragi Północ funkcjonuje również wiele organizacji pozarządowych (większość osób udzielających się w DKDS-ach pracuje w organizacjach pozarządowych na rzecz Pragi) warto jest wykorzystać potencjał ekspertów, którzy traktują działania na rzecz Pragi jako pracę oraz hobby. Analizowany przez nas obszar powinien być monitorowany społecznie przez grupy mieszkańców zaangażowanych w różne procesy rozwojowe dzielnicy, np. tworzenie baz wiedzy na temat pustostanów, przeprowadzanie badań społecznych na temat potrzeb mieszkańców, monitoring miejsc społecznie otwartych. Stworzony przez nas nowy zawód Gospodarz – razem z mieszkańcami może przekazywać informacje zebrane na podstawie własnych „wizji lokalnej” oraz na podstawie informacji przekazanych przez mieszkańców kamienic.

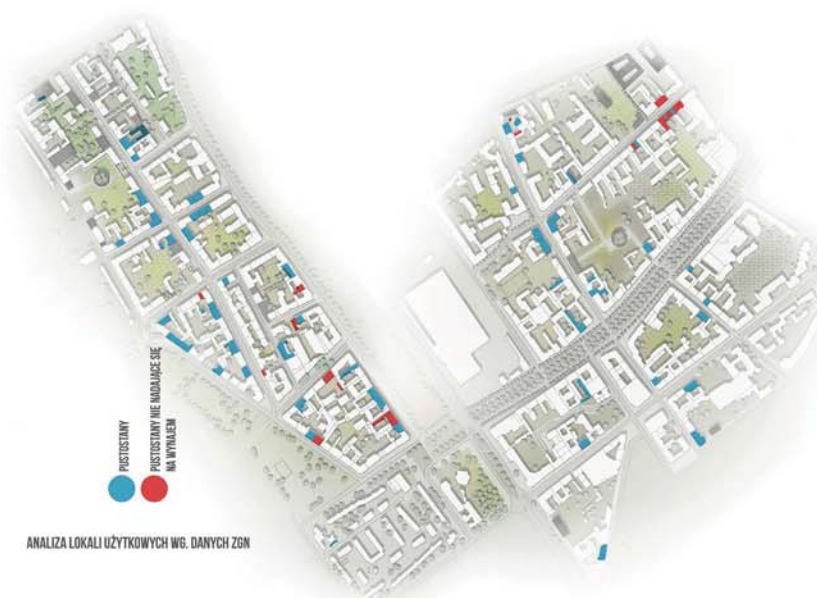
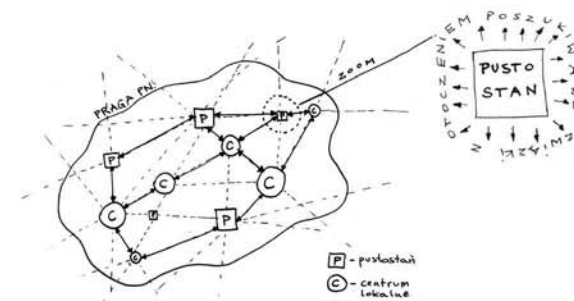
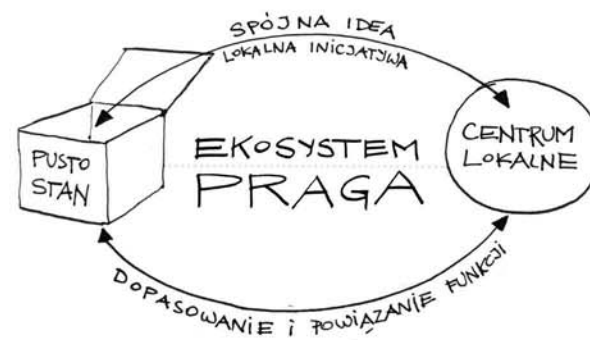
Ważną osobą monitorującą na co dzień podwórka praskie są administratorzy, kolejną grupą osób z potencjałem, które mogłyby wspierać proces są streetworkerzy. Duży potencjał widzimy również w Klubach Integracji Społecznej.

Wiele zmian, które proponujemy, a obejmują mieszkańców jako aktywnych aktorów, musi być zainicjowana zewnątrz. Streetworkerzy, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty mają za zadanie nie tylko realizować start projektów, ale również powoli rozdzielać i przekazywać swoje kompetencje (może nawet na przestrzeni lat), aby przeszły one w ręce aktywnych mieszkańców Pragi, a rolą wcześniej opisanych podmiotów byłoby ewentualne wspieranie i monitorowanie.

NOWA **PIENIŹNKA** PUSTOSTANU
 poszukiwana

STAŁOWA ULICA PRASKICH FACHÓW

ZINTEGROWANY Z PRZESTRZENIĄ
MIASTA, OTWARTY NA ULICĘ
KOMPLEKS ZABUDOWAN
PUBLICZNEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ
SZKOŁA PRASKICH FACHÓW
WRAZ Z ZIELENIĄ TOWARZYSZĄCĄ
I PRZESTRZENIĄ EKSPOZYCYJNĄ

OBIEKTY BUDOWANE I REWITALIZOWANE
(W TYM STARA FABRYKA "SKARBIEC")

SEKWENCJE ZIELEŃCÓW
WYZNACZAJĄCYCH TRASY PIESZE

ZACHOWANIE I WPISANIE
W NOWĄ KOMPONICJĘ
DANYCH ELEMENTÓW POSADZKI

ZRÓWNOWAŻENIE POLITYKI
UZUPELNIANIA ZABUDOWY
I ARANŻACJI ZIELOŃCÓW SKIEROW
POMIĘDZY BUDYNKAMI

MAPOWANIE WYDEPTANYCH ŚCIEŻEK
UTWORZENIE MOZAIKOWEJ POSADZKI
WZDŁUŻ NICH

WPROWADZENIE ŚCIEŻKI ROWEROWEJ

UDOSTĘPNIENIE I OTWIERANIE
PRZESTRZENI REKREACJI I WYPOCZYŃKU

WPROWADZANIE MAŁEJ ARCHITEKTURY:
ŁAWKI - MURKI,
OSWIETLENIE ZEWNĘTRZNE,
KOSZKI NA ŚMIECI,
WIATY PRZYSTANKOWE

WPROWADZANIE TABLIC INFORMACYJNYCH
I PUNKTÓW WI-FI W PRZESTRZENIE PUBLICZNE I SKWERY

KAMERALNY CHARAKTER SKWERÓW WYPRAWIANYCH
W KONSULTACJACH Z MIESZKAŃCAMI

PRZESTRZENI I ZABUDOWA TARGOWA
W MIEJSCU DAWNEGO BAZARU
PAWILON "OKRĄGLAK"
UZUPELNIENIA ZABUDOWY
WRAZ Z ZIELENIĄ TOWARZYSZĄCĄ

REWITALIZACJA PRZESTRZENI I WPROWADZENIE ULICZNEGO HANDLU
JAKO METODA WYTWORZENIA CENTRUM W SKALI LOKALNEJ,
SKIEROWANEJ OD MIESZKAŃCÓW

ETAPY 1) 2) 3)

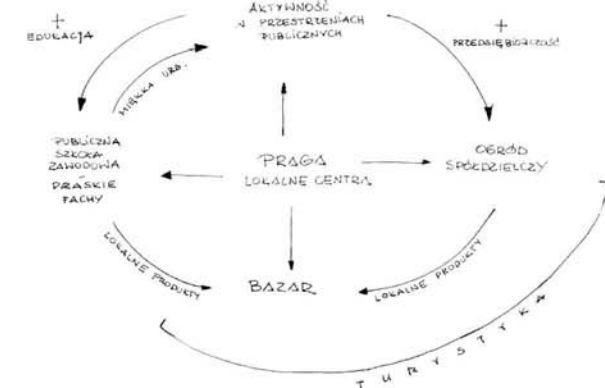
MAŁA ULICA STREET ARTU I STREETWORKERÓW

ETAP 1:
WPROWADZENIE STREETWORKERÓW, KTÓRZY RAZEM Z MIESZKAŃCAMI BĘDĄ: ARANŻOWAĆ PODWÓDKA, ANIMOWAĆ DZIECI, POZYSKYWAĆ SPONSORÓW, SZUKAĆ WŚRÓD LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI
LUBERÓW I ARTYSTÓW
ETAP 2:
BUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ - BAZA DZIAŁAŁA STREETWORKERÓW; WSPIERANIE PRZEZ STREETWORKERÓW DZIAŁAŃ MIESZKAŃCÓW W CELU TRWAŁEJ ZMIANY CHARAKTERU ULICY;
BUDOWA PODWÓDEK Z NATURALNYMI PLACAMI ZABAW, MAŁYCH GAJÓW, SŁOWNY MIEJSKIE; PRZYGOTOWANIE DO ORGANIZACJI FESTIWALI STREET ARTU, DNI ULICY, PARKING DAY, TURNIEJÓW
SPORTOWYCH
ETAP 3:
REALIZACJA POWYŻSZYCH CEŁÓW, PROMOCJA W SKALI MIASTA PRZY CIĄGŁEJ PRACY STREETWORKERÓW Z LOKALNĄ MŁODZIEŻĄ; UZUPEŁNIENIE ZABUDOWY, BUDOWA PRZEDSZKOŁA I ŻŁOBKA

BRZESKA ULICA ZDROWIA I EKOLOGII

OGÓD SPOŁECZNOŚCOWY
ZARZĄDZANY INKUBACJĄ, DYSTRYBUCJĄ PRODUKTÓW
ETAPOWO W GĘSTO: IND. STREETWORKERÓW, MIESZKAŃCÓW
SZKOLNIE, OGÓD TARGOWE, PSZCZOLY, WARTYWA, ZIOŁA - WYTWARZANIE PRODUKTÓW
Z MOŻLIWOŚCIĄ SPRZEDAŻY NA SĄSIADUJĄCYM BAZARZE RÓŻYCKIEGO
EDUKACJA PROZODOWNA

BAZAR RÓŻYCKIEGO
WYZNACZENIE GŁÓWNYCH TRAKTÓW I CENTRALNEGO PLACU
UPORZĄDKOWANIE PRZESTRZENI HANDLOWEJ,
UTRZYMANIE HISTORYCZNEGO CHARAKTERU STRAGANÓW I KIOSKÓW,
WPROWADZENIE PRODUKTÓW I USŁUG WYTWARZANYCH
NA TERENIE PRAGI (STWORZENIE LINII PRASKICH
PRODUKTÓW RZEMIEŚNICZYCH I SPOŻYWCZYCH
PUNKT POSREDNICTWA PRACY, WYMIANY INFORMACJI)

SCHEMAT ZALEŻNOŚCI MIĘDZY
POSZCZEGÓLNYMI CENTRAMI

